

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ไวยากรณ์เป็นกฎบรรทัดฐานของรูปแบบการใช้ภาษา ที่เป็นหลักและแนวทางให้กับผู้ใช้หรือผู้เรียนภาษานั้น ๆ ว่าจะพูดหรือเขียนอย่างไร ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีระบบมีหลักการที่ค่อนข้างชัดเจนและตายตัว เป็นองค์ความรู้ที่ผู้เรียนภาษาสามารถเรียนและรู้หลักการสำคัญ ๆ ทางภาษาในเวลาที่กำหนด การเรียนภาษาอาจต้องฝึกฝนเรียนรู้ไปตลอดชีวิต แต่นั่นหมายถึงในส่วนที่เป็นคำศัพท์และรายละเอียดปลีกย่อยที่จำเป็น ที่มีแบบแผนการใช้เฉพาะการณันั้น ๆ เช่น คำกล่าวเปิดงานในพระราชพิธี การรายงานสภาพอากาศทางสถานีวิทยุ แต่อาจไม่จำเป็นสำหรับผู้ใช้ภาษาสำหรับการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป กฎระเบียบหลักการทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำและสามารถนำภาษาไปใช้งานได้จริง โดยยึดไวยากรณ์เป็นกฎบรรทัดฐานของรูปแบบการใช้เป็นแก่นในการทำความเข้าใจในการใช้ภาษาอังกฤษ (อภิรักษ์, 2553, 3) หากปราศจากความรู้ของกฎระเบียบในหลักภาษานี้ ย่อมมีผลทำให้ผู้คนไม่อาจจะสื่อความหรือบอกความประสงค์ของตนต่อผู้อื่นที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางการสื่อสารได้ ไวยากรณ์จึงเปรียบเสมือนโครงของบ้านที่เป็นฐานสำคัญของทักษะการสื่อสาร ฟัง พูด อ่านและเขียน อันเป็นจุดมุ่งหมายหลักทั่วไปของการเรียนภาษาต่างประเทศรวมทั้งภาษาอังกฤษด้วย

ภาษาอังกฤษจัดเป็นภาษากลาง (lingua franca) ของการสื่อสาร โดยเฉพาะระหว่างผู้ใช้ภาษาที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ ไม่ว่าจะเป็นในวงการวิทยาศาสตร์ การติดต่อสื่อสาร เทคโนโลยี การค้าขาย และการศึกษา (Senior, 2006; Walker, 2001 cited in Yuwono and Harbon, 2010, 145-163) การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศได้รับความสนใจจากผู้เรียนและนักการศึกษาทั่วไป ภาษาอังกฤษถูกจัดเป็นหนึ่งในวิชาแกน นอกเหนือจากศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองที่ผู้เรียนควรมีความเชี่ยวชาญในการนำไปใช้ ในฐานะเป็นทักษะจำเป็นเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปสู่ความเชี่ยวชาญในศิลปะการใช้ภาษา อันเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศ (เคย์, 2554, 32-35)

ครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน เพราะควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทั้งในวิชาการและวิธีการสอนเพื่อให้การเรียนบรรลุผลตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

(พระราชโฆษาทสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร อ่างในรสสุคนธ์, 2554, 9) ตามคุณลักษณะของวิชาชีพชั้นสูง ครูจัดเป็นกลุ่มอาชีพชั้นสูงที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิด หลักการและทฤษฎีในศาสตร์ที่ตนศึกษามาประกอบกันในการให้การศึกษา เป็นอาชีพที่ใช้กำลังความคิดกำลังสมองเป็นบุคคลสำคัญในสังคม (รสสุคนธ์, 2554, 10) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education) (TQF: HEd) ซึ่งเป็นกรอบแสดงคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิ (ตรี โท เอก) และในแต่ละสาขา/สาขาวิชา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 1-2; ไพฑูรย์, 2554) ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนวุฒิปริญญาตรีว่าต้องมีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างเป็นระบบ รู้หลักการและทฤษฎีในความรู้ที่เกี่ยวข้อง

คุณภาพของครูสอนภาษาอังกฤษจัดเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษา ที่จะทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษสัมฤทธิ์ผล สามารถจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การผลิตครูภาษาอังกฤษรุ่นใหม่ควรได้เตรียมบัณฑิตครูให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาสาระวิชา มีทักษะการจัดการเรียนรู้และเจตคติที่ดีในวิชาชีพครูตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม และองค์ความรู้ทางวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 10) นั่นคือนักศึกษครุเอกภาษาอังกฤษควรมีความรู้ในหลักภาษาอังกฤษ และภาษาศาสตร์ นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจในวรรณกรรมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีในทางวิชาการ เพื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากการประเมินผลการผลิตครูตามหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต 5 ปี ตามหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต 5 ปี พบว่านักศึกษาครูได้รับการประเมินในด้านความเป็นครูดีและเก่งในระดับดี แต่หนึ่งในประเด็นที่ผู้ใช้บัณฑิตประเมินว่าควรปรับปรุงเพื่อการพัฒนา คือความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (วินิจ เทือกทอง และคณะ, 2552, 92-103) สอดคล้องกับพิณทิพา (2554, 53) นำเสนอในงานวิจัยแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสู่การเป็นครุมืออาชีพของนักศึกษาครุสาขาภาษาอังกฤษ พบว่าประเด็นด้านความชำนาญในเนื้อหาสาระภาษาอังกฤษที่สอนเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการชั้นเรียนระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครุเอกภาษาอังกฤษ นักศึกษามีความหนักใจ และกังวลในการเตรียมการสอน เพราะว่าต้องใช้เวลามากในการเลือกหรือศึกษาสาระหัวข้อที่จะจัดการสอน ให้เหมาะสมกับบริบทในชั้นเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็น ในการปรับกระบวนการทัศน์การเรียนการสอนนักศึกษาครุภาษาอังกฤษให้มีความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาชีพของตน งานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching -

CLT) ได้สรุปว่า แม้ว่าไวยากรณ์โครงสร้างภาษาไม่ใช่เป้าหมายหลักในการเรียนรู้ แต่การเรียนรู้รูปแบบโครงสร้างภาษาเป็นสิ่งสนับสนุนความสามารถในการนำภาษาไปใช้ได้ถูกต้องตามกฎบรรทัดฐานของภาษา (Halliday, 1994 cited in Nunan, 2004, 9) แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) เชื่อว่าผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้มากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความเข้าใจ ซึ่งเป็นกระบวนการทางปัญญาหรือความคิดอันเป็นกระบวนการภายในของสมอง (Littlewood, 1983, 91) การเรียนรู้ของเราไม่ใช่เรื่องของพฤติกรรมที่เกิดการจดจำเพียงเท่านั้น การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการสะสมข้อมูล การสร้างความหมายและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล (ในที่นี้คือคำศัพท์และหลักไวยากรณ์) เพื่อดึงข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการทำงานต่างๆ (ทิสนา, 2550, 59) การเรียนควรมีลักษณะให้ผู้เรียนได้ตระหนักและสังเกตหน้าที่และโครงสร้างของไวยากรณ์ในระหว่างการใช้ภาษา โดยเฉพาะการเขียนทั้งในระดับประโยคและข้อความต่อเนื่อง ได้ครุ่นคิดในข้อมูลย้อนกลับ (corrective feedback) ที่ได้รับทั้งจากครูและเพื่อนร่วมทำกิจกรรมในชั้นเรียน และสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่องจนกว่างานจะสำเร็จ (on-task activity) ได้อีกด้วย

การแก้ไขและทบทวนไวยากรณ์จากข้อผิดพลาดที่ปรากฏในชิ้นงานด้วยตนเองเป็นกระบวนการทางปัญญา ที่ผู้เรียนพยายามสร้างความหมายและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวกฎไวยากรณ์กับการนำไปใช้ ช่วยให้ผู้เรียนยกระดับการตระหนักรู้ (grammatical awareness-raising) ในรายละเอียดของภาษา และเรียนรู้ข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดทางภาษาของตน เป็นตัวชี้วัดถึงระดับความเข้าใจของผู้เรียนว่ามีมากน้อยหรือแตกต่างต่างจากหลักภาษาเพียงใด (Naeini, 2008, 121, 123, 127) การยกระดับการตระหนักรู้ในรายละเอียดของภาษาดังกล่าว เป็นรากฐานสำคัญนำไปสู่การใช้ภาษาสื่อสารได้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการและถูกต้องตามหลักภาษา กระบวนการทางปัญญาดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ ครูผู้สอนต้องจัดสภาพการเรียนการสอนที่เอื้อให้กระบวนการเรียนรู้รับข้อมูลใหม่และเกิดเป็นความเข้าใจของผู้เรียนเอง

การเรียนแบบร่วมมือมีรูปแบบ (structures) ของการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มหรือคู่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม (Johnson and Johnson, 1999, 9 cited in Xiao-ming, 2007, 8) สมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประโยชน์หรือคะแนนที่กลุ่มได้รับ สมาชิกพร้อมเปิดใจรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล แนะนำซึ่งกันและกันจนเข้าใจในสาระนั้น ๆ (Tosti, 2007:25) ทำให้การเรียนรู้ในหลักภาษาไม่ได้เกิดจากการถ่ายทอดจากครูผู้สอนเพียงคนเดียว แต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ภายใน (mental construction of a second language system) ของตัวผู้เรียนเอง ที่ได้มาการแลกเปลี่ยนความคิด ความเห็น และทำงานร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน (social interaction) (Xiao-ming, 2007, 8) เป็นรูปแบบของการทำงานที่เน้นกระบวนการการได้มาของชิ้นงานมากกว่าผลผลิตตัวชิ้นงาน

จากเหตุผลดังกล่าว งานวิจัยผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จึงใช้แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแบบอิงหลักไวยากรณ์เป็นหลักในการดำเนินการวิจัย กิจกรรมกลุ่มและคู่ในชั้นเรียนไม่จำกัดเพียงแค่ให้ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ ยังได้ยกระดับการตระหนักรู้ในไวยากรณ์ผ่านการใช้จริงในกิจกรรมการการแก้ไขและทบทวนไวยากรณ์จากข้อผิดพลาดที่ปรากฏในชิ้นงานด้วยตนเอง นักศึกษาเป็นผู้คิด ทบทวนและทำความเข้าใจหลักภาษาที่อาจารย์ผู้สอนนำเสนอ แล้วนำความรู้ดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขงานเขียนทั้งของตนเองและเพื่อนร่วมกลุ่ม/คู่ให้สมบูรณ์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนระหว่างเรียนจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ กับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนระหว่างเรียนจากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาครูในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาอยู่ในระดับดีขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาครูสาขาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 1 หมู่เรียน รวม 38 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นของนักศึกษา

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

หลักไวยากรณ์ตามหัวข้อปรากฏใน English Syntactic Structures, Functions & Categories in Sentence Analysis โดย Flor Aarts and Jan Aarts ซึ่งเป็นเอกสารประกอบการสอนนักศึกษาครูเอกภาษาอังกฤษ ในชุดวิชา Applied Linguistics for Reading Skill (EED2303) ประจำปีภาคเรียนที่ 1/2554

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2553 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2554 สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมงต่ออาทิตย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการทางปัญญา เพื่อยกระดับความรู้ในหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

2. นักศึกษาครูสาขาภาษาอังกฤษมีทักษะการทำงานกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้และคำนึงถึงส่วนรวมตามคุณลักษณะที่หลักสูตรครุศาสตร์ (5 ปี) กำหนด และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบุคคลในศตวรรษ 21

3. นักศึกษาครูสาขาภาษาอังกฤษมีความเป็นครูมืออาชีพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ว่าต้องมีองค์ความรู้ในสาขาวิชาของตนอย่างเป็นระบบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลการใช้กิจกรรม หมายถึง ผลที่ได้จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจในหลักไวยากรณ์ของนักศึกษา หลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่สมาชิกกลุ่ม/คู่ทำหน้าที่หรือบทบาทตามภาระงานที่ตนได้รับมอบหมาย ขณะเดียวกันก็ช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในการทำงาน ได้ต่อรองและโต้แย้งความเห็นที่แตกต่าง เพื่อแสวงหามติร่วมที่ทุกคนเห็นชอบ

3. แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ในการจัดเรียงคำและประโยคตามหลักภาษาในสถานการณ์การสื่อสารจริง โดยเฉพาะการเขียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในหลักภาษา ผ่านการกระบวนการทำงานกลุ่ม/คู่ที่มีการต่อรองและโต้แย้งความเห็นที่แตกต่าง

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ และการประเมินผลของนักเรียนหลังจากเรียนด้วยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ซึ่งวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ความคิดเห็นของนักศึกษา หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในการสอนกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยให้นักศึกษาเขียนแสดงความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรมดังกล่าว ทั้งในแง่ทางบวกหรือทางลบ